

Literatura

- Bijlsma R.G. 1997. *Accipiter brevipes* Levant Sparrowhawk. W: Hagemeyer E.J.M., Blair M.J. (eds). The EBBC Atlas of European Breeding Birds: Their Distribution and Abundance. T&AD Poyser, London: 158.
- BirdLife International 2009. *Accipiter brevipes*. W: IUCN 2010. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2010.4. www.iucnredlist.org. Downloaded on 05 January 2011.
- Cramp S., Simmons K.E.L. (eds). 1980. The Birds of Western Palearctic. 2. Oxford University Press, Oxford.
- Forsman D. 1999. The Raptors of Europe and the Middle East: A Handbook of Field Identification. T&AD Poyser, London.
- Hudec K., Černý W. 1977. Fauna ČSSR. Ptáci – Aves. Academia, Praha.
- Gantlett S. 2007. The Western Palearctic Year. Birding World 21, 1: 29–42.
- Kunysz P. 1992. Pierwsze stwierdzenie krogulca krótkonogiego (*Accipiter brevipes*) na ziemiach polskich. Not. Orn. 33: 157–169.
- MME Nomenclator Bizottság 2009. The 2007 report of the Hungarian Checklist and Rarities Committee on rare birds in Hungary. Aquila 116–117:115–128.
- Zieliński P., Piotrowski M. 1998. Obserwacja krogulca krótkonogiego (*Accipiter brevipes*) na Kujawach. Not. Orn. 40: 89–90.

Gerard Bela, Os. Słoneczne 13/6, 64-120 Garzyn, gerard.bela@gmail.com

Jakub Typiak, Stacja Ornitologiczna Muzeum i Instytut Zoologii PAN
Nadwiślańska 108, 80-680 Gdańsk, kubat@miiz.waw.pl

Drugie stwierdzenie „bernikli czarnej” *Branta bernicla nigricans* w Polsce

MAREK LATKOWSKI

Dnia 4 listopada 2007 roku w rejonie zachodniego falochronu w Świnoujściu obserwowałem dorosłą berniklę obrożną *Branta bernicla* o bardzo ciemnym tonie upierzenia. Obserwacja miała miejsce około godziny 7 i trwała 30 minut. Prowadzona była z minimalnej odległości 50 m przy użyciu lornetki 10x50. Ponownie wróciłem w to miejsce o godzinie 12 i wykonałem serię zdjęć dokumentacyjnych z minimalnej odległości 20 m (fot. 1–2). Warunki obserwacji były bardzo dobre, zachmurzenie pełne, bez opadów.

Obserwowana bernikla siedziała w towarzystwie kilku mew i dwóch ostrygojadów *Haematopus ostralegus* na brzegu rozlewiska, które powstało bezpośrednio na plaży. Ptak nie był płochliwy i dawał się obserwować z bliskiej odległości. Szczególną uwagę zwracało ciemne ubarwienie płaszcza bernikli. Wierzch ciała był czarnobrunatny z odcieniem czekoladowym, lotki czarne. Brzuch

Notatki

ciemny, czarnobrunatny, jednolity z dolną częścią piersi. Górna pierś niemal czarna bez wyraźnego odcięcia czarnej tarczy od piersi dolnej. Boki mocno skonstrastowane z ciemnymi nasadami piór o szerokich białych obrzeżeniach. Biała obroża szyjna wyraźna i szeroka, zamknięta z przodu. Głowa, szyja i górna pierś czarne. Nogi i dziób czarne. Wszystkie powyższe cechy wskazywały na bernikłę obrożną podgatunku *nigricans*. Obserwacja uzyskała akceptację Komisji Faunistycznej.

Stwierdzenie w Świnoujściu jest drugą obserwacją „bernikli czarnej” w Polsce. Pierwsze stwierdzenie miało miejsce we Władysławowie nad Zatoką Pucką, gdzie od 31 października do 8 listopada 1998 roku obserwowano i sfotografowano dorosłego osobnika (Sikora 2000).

Wyróżnia się trzy podgatunki bernikli obrożnej: *nigricans*, *hrota* i *bernicla*, choć niektórzy badacze uznają je za samodzielne gatunki, na podstawie m.in. możliwości identyfikacji we wszystkich szatach oraz separacji lęgówisk i zimowisk poszczególnych form. „Bernikla czarna” gniazduje na wybrzeżach tundry centralnej i zachodniej Kanady oraz w północno-wschodniej Azji, zimowiska zaś położone są głównie na zachodnim wybrzeżu Ameryki Północnej oraz mniej licznie we wschodniej Azji (Cramp & Simmons 1977, Sikora 2000). W Europie bernikle z podgatunku *nigricans* najczęściej stwierdzane są w zachodniej i północnej części kontynentu (głównie na Wyspach Brytyjskich i w Holandii), natomiast w rejonie Bałtyku spotykane są bardzo rzadko (Sikora 2000).



Fot. 1–2. „Bernikla czarna”, Świnoujście, 4.10.2007 (fot. M. Latkowski)

Photo 1–2. Black Brent, Świnoujście, 4.10.2007

Second record of the Black Brent *Branta bernicla nigricans* in Poland. On 4 November 2007 the adult Black Brent in Świnoujście on the Baltic Sea coast was observed (photo 1–2). It is the second record of the Black Brent in Poland. The first observation of this species took place in Władysławowo on the Puck Bay on 31 October to 8 November 1998. Accepted by the Avifaunistic Commission.

Literatura

- Cramp S., Simmons K.E.L. (eds). 1977. The Birds of the Western Palearctic. 1. Oxford University Press.
- Sikora A. 2000. Pierwsze stwierdzenie „bernikli czarnej” *Branta bernicla nigricans* w Polsce. Taksonomia i identyfikacja podgatunków bernikli obrożnej. Not. Orn. 41: 149–158.

Marek Latkowski, Figowa 1, 65-160 Zielona Góra, man@data.pl

Drugie stwierdzenie burzyka szarego *Puffinus griseus* w Polsce

MACIEJ KOWALSKI, MARIAN DOMAGAŁA

14 października 2010 na końcu Półwyspu Helskiego (pow. pucki), zaobserwowaliśmy burzyka szarego *Puffinus griseus*. Początkowo zauważyliśmy jedynie ciemnego ptaka, którego goniła duża mewa w typie mewy srebrzystej *Larus argentatus*. Daleki dystans i warunki pogodowe uniemożliwiały początkowo identyfikację ptaka, jednak na podstawie cech sylwetki i sposobu lotu wykluczaliśmy wydrzyka *Stercorarius* sp. W pewnej chwili ptak zniknął nam z pola widzenia, jednak po około minucie pojawił się ponownie, tym razem przeganiany przez mewę kierował się w naszą stronę, a po dalszych dwóch minutach był już na tyle blisko (ok. 400 m), że widoczne były cechy diagnostyczne gatunku (fot. 1). Burzyk ciągle nękany przez mewy, tylko raz – na krótko – usiadł na falach. Ponownie spłoszony odleciał w kierunku portu rybackiego w Helu.

Obserwowany burzyk był wielkości niedużego wydrzyka, różnił się jednak od niego budową i proporcjami ciała. Takie cechy jak: długie, wąskie i ostro zakończone skrzydła oraz szczupły tułów z mało wydatnym brzuchem zdecydowanie różniły obserwowanego ptaka od wydrzyków. Burzyk był wyraźnie mniejszy od goniącej go dużej mewy. Charakterystyczny lot również wskazywał na burzyka, ponieważ składał się z serii gwałtownych uderzeń skrzydeł przerywanych długimi „ślizgami” nad taflą morza, bez gwałtownych zmian wysokości lotu.